

Skawina

miasto sercu miłe

BROSZURA INFORMACYJNA nr 2

lipiec 2018

Urząd Miasta i Gminy w Skawinie

Rynek 1
32-050 Skawina
Tel. +48 12 277 01 00
urząd@um.skawina.net

Godziny pracy:
Poniedziałek 8.00 – 17.00
Wtorek 7.30 – 15.30
Środa 7.30 – 15.30
Czwartek 7.30 – 15.30
Piątek 7.30 – 14.30

Plan dla Skawiny

Jest częścią rządowego programu Polska bez smogu. Czyste powietrze będzie możliwe m.in. dzięki termomodernizacji i wykorzystaniu niskoemisyjnych źródeł ciepła

FOT. T3&R

Urząd przyjazny ludziom

- ▶ Powstał nowy Wydział Ochrony Powietrza, który pomoże też w wymianie starych pieców na nowoczesne kotły
- ▶ Cyfryzacja wkracza do gminy, a ty nie musisz wychodzić z domu, bo coraz więcej spraw załatwisz elektronicznie

FOT. ARCHIWUM

Stawką jest człowiek i natura

FOT. J. KARASINSKI

Mówią „Nie!”

zatrutowaniu powietrza przez zakłady przemysłowe

FOT. EWA TYRPA

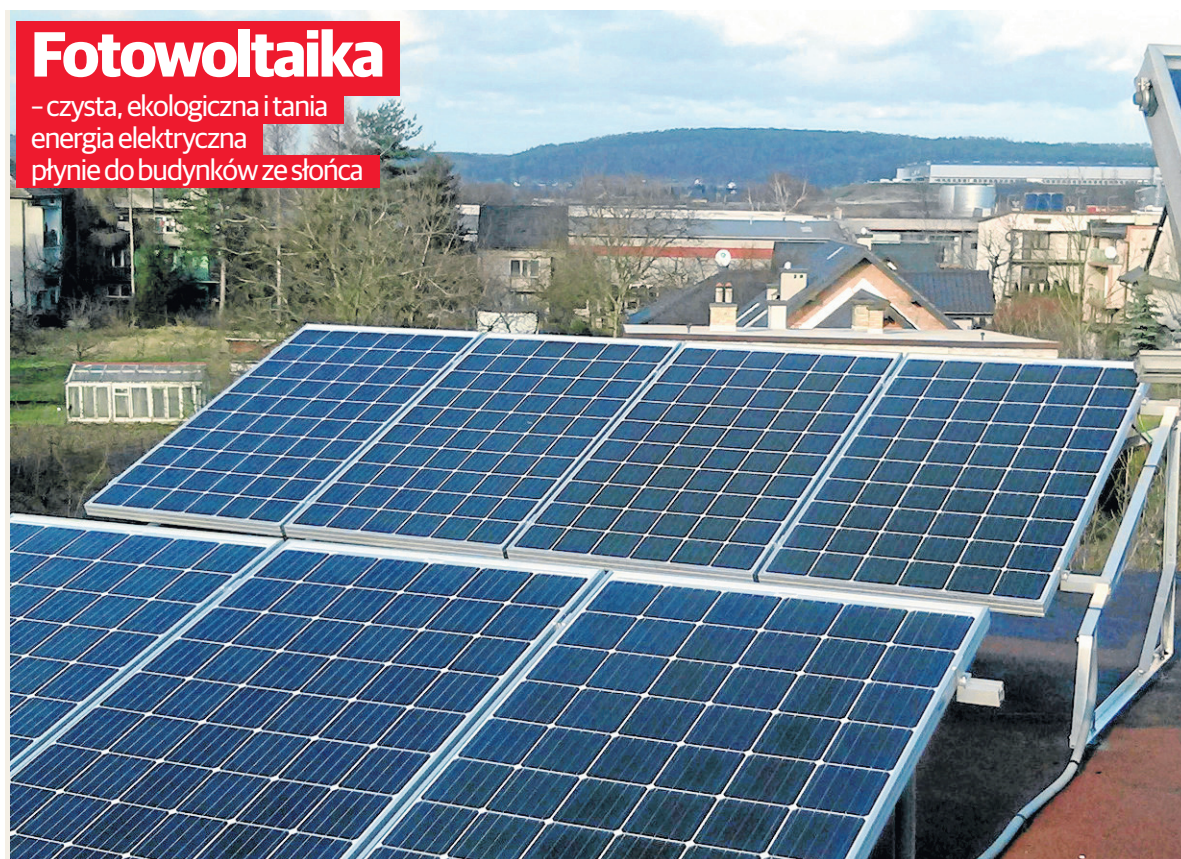
Solary

- ciepła woda użytkowa z kolektorów słonecznych

FOT. ARCHIWUM UMIG W SKAWINIE

Fotowoltaika

- czysta, ekologiczna i tania energia elektryczna płynie do budynków ze słońca

FOT. ARCHIWUM UMIG W SKAWINIE

Nasz poradnik

- wszystko, co trzeba wiedzieć o wymianie starego pieca na nowoczesne urządzenia, które nie zatrują powietrza

FOT. T3&R

Skawina pierwszym laboratorium rządowego programu termomodernizacji

Rząd stawia na walkę ze smogiem poprzez ocieplanie domów, a Skawina jest pierwszym miastem w Polsce, które zostało objęte pilotażem. Na termomodernizację pierwszych 20 domów w 2018 roku przeznaczono 1 mln zł

Poprawa jakości powietrza, sytuacji mniej zamożnych gospodarstw domowych oraz efektywności energetycznej Polski – to główne cele rządowego programu termomodernizacji #PolskaBezSmogu 2018–2027.

Został on ogłoszony w lutym przez premiera Mateusza Morawieckiego i Piotra Woźnego, obecnie wiceprezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz pełnomocnika premiera ds. programu „Czyste powietrze”.

Rząd deklaruje, że walka o czyste powietrze jest jednym z jego priorytetów, stąd szeroko zakrojony ogólnopolski program termomodernizacji. Ma on na celu zmniejszenie zanieczyszczeń, a jednocześnie zwiększenie możliwości ocieplania domów przez wszystkich obywateli, szczególnie tam, gdzie powietrze jest najbardziej zanieczyszczone. A przyznać trzeba, że jakość powietrza, którym oddychamy, to efekt wieloletnich zaniechań i zaniedbań. Czas to wreszcie zmienić.

Milowy krok
Jak podkreślił Piotr Woźny, program #PolskaBezSmogu to milowy krok w walce o czyste powietrze. Ma się on też przy-

czynić do poprawy jakości życia mniej zamożnych gospodarstw domowych i poprawy efektywności energetycznej naszego kraju. Wszystko po to, by Polacy wydawali mniej na energię ciepłą, a ich budżety domowe były w mniejszym stopniu obciążone kosztami ogrzewania.

Rządowy program termomodernizacji zakłada wsparcie finansowe gospodarstw o niskich dochodach, korzystających z paliw stałych dla potrzeb ogrzewania. Przewidziano również uruchomienie programu powszechnej termomodernizacji budynków mieszkalnych, zakładającego oddzielne instrumenty dla mniej i bardziej zamożnych gospodarstw domowych. Te mniej zamożne mogą liczyć na finansowanie ze środków publicznych 90 procent kosztów termomodernizacji ich budynków. Natomiast dla bardziej zamożnych Polaków przewidziano możliwość skorzystania z preferencyjnych kredytów i pożyczek.

Dla czystsze powietrza
W rankingu Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), na liście 50 miast z najbardziej zanieczyszczonym powietrzem w Europie znajdują się aż 33 polskie miasta. W samej pierwszej dziesiątce uplasowało się aż siedem z nich: Żywiec, Pszczyna, Rybnik, Wodzisław

Śląski, Opoczno, Sucha Beskidzka i Godów. Na kolejnych miejscach znajdziemy wiele małopolskich miast – to m.in. Kraków, Skawina, Nowy Sącz, Niepołomice i Tuchów.

Polski rząd postanowił, że w pierwszej kolejności fundusze na swój program termomodernizacji przeznaczy dla miejscowości, które liczą do 100 tysięcy mieszkańców i znajdują się na wyżej wymienionej liście WHO. Zdecydowano jednocześnie, że najpierw będzie

przeprowadzony pilotaż. Miastem, które zostało do niego wytypowane, jest Skawina.

Potrzebne zachęty
Warto przy tym podkreślić, że przedstawiciele gminy brali udział w pracach nad rządowym programem walki o czyste powietrze. Jeździli do Warszawy, podpowiadali, co jest do zrobienia, wskazywali, że konieczny jest program zachęcania mieszkańców do wymiany pieców i termomodernizacji.

Jednocześnie mocno zwracali uwagę na to, że uboższym mieszkańcom – tym, których nie stać na udział w żadnym dotychczasowym programie – trzeba zaproponować specjalne rozwiązania.

Pierwsze zapisy o współpracy Skawiny z rządem w sprawie antysmogowego programu były jesienią ubiegłego roku, a w tym roku – z końcem lutego – Piotr Woźny oraz Tomasz Ożóg podpisali stosowne porozumienie. Jego celem jest wy-

pracowanie optymalnego modelu współpracy administracji rządowej i samorządowej, niezbędnego dla efektywnego rozwiązywania problemu zanieczyszczenia powietrza.

Laboratorium Skawina
Zgodnie z tym porozumieniem powstaje „Laboratorium Skawina”, które ma być wzorem współpracy rządu z samorządem. Chodzi o wypracowanie nowej formy wsparcia dla mieszkańców nie tylko w formie dotacji do wymiany źródeł ciepła oraz programów dotacji do paliw (np. gazu). Celem nowego instrumentu – czyli termomodernizacji – jest przede wszystkim zmniejszenie ilości spalnego węgla i gazu, co ograniczy poziom „ubóstwa energetycznego” w gminie Skawina i jednocześnie pozwoli na zmniejszenie smogu.

Program jest dedykowany dla osób, które nie są w stanie samodzielnie sfinansować termomodernizacji swojego budynku. Wsparcie najuboższych w tym zakresie ma zmniejszyć zapotrzebowanie na ogrzewanie i prowadzić do wymiany starego pieca.

Podpisane porozumienie zakłada wdrożenie tak zwanego projektu pre-pilotażowego, na który przeznaczono

1 mln zł, co pozwoli zweryfikować w praktyce założenia przyjęte w nowelizowanej ustawie o wspieraniu termomodernizacji i remontów.

Jeszcze w tym roku na terenie gminy Skawina zostanie docieplonych ok. 20 domów. Przedsięwzięcie to finansowane jest w 90 procentach ze środków publicznych znajdujących się w dyspozycji rządu, samorządu województwa i samorządu gminy. Natomiast w ciągu kolejnych trzech lat ocieplonych ma być już 15 procent domów jednorodzinnych w Skawinie, czyli pomoc trafi do około tysiąca gospodarstw – zostaną one wytypowane na podstawie kryteriów dochodowych, ale również społecznych (takich jak np. niepełnosprawność w rodzinie, choroby, wielodzietność, wielopokoleniowość).

Skawina jest pierwszym miastem w Polsce, które zostało partnerem rządu w prowadzeniu pilotażowego programu termomodernizacji. To jednak dopiero początek, bo do współpracy będą zaproszone także inne samorządy.

Program ma być realizowany w 22 gminach – wzorem Skawiny. Rząd planuje przeznaczyć na ten cel około 750 milionów złotych. W całym kraju w wytypowanych 22 miastach plan termomodernizacji ma objąć 15–16 tys. budynków. Czas na realizację programu jest do 2027 roku.

Rząd i samorządy – razem
Podkreślił również trzeba, że wspólne działania rządu oraz samorządów będą dotyczyły

Ocieplenie budynku pozwala zaoszczędzić energię, a także zmniejszyć zanieczyszczenie powietrza

wielu aspektów. Jednym z najistotniejszych z nich jest wypracowanie mechanizmów pozwalających na zmniejszenie tzw. ubóstwa energetycznego oraz wzmocnienie systemu pomocy społecznej w tym obszarze. Przedstawiciele rządu przyznają, że wspomniane ubóstwo energetyczne to najtrudniejszy element programu. Trudno jest dotrzeć do takich gospodarstw domowych i efektywnie zainwestować w nich pieniądze.

W ramach programu ma również zostać zbudowany jednolity system monitorowania powietrza. Ponadto przewidziano wypracowanie rekomendacji dotyczących zmiany w obecnym systemie dopłat na wymianę źródeł ciepła (wraz z propozycjami nowych, niedotacyjnych instrumentów

wsparcia). Ważne jest też opracowanie metod wsparcia merytorycznego i finansowego dla tzw. osób wykluczonych energetycznie. To wsparcie powinno obejmować kwestie związane z wymianą źródła ciepła, kompleksową modernizacją energetyczną oraz systemem dopłat.

Wspólne działania rządu i samorządów dotyczą także: opracowania optymalnych modeli kampanii informacyjnych i edukacyjnych, opracowania zasad współpracy z przedsiębiorstwami zainteresowanymi wsparciem walki ze smogiem oraz zapewnienia stałego wsparcia naukowo-badawczego nad realizowanymi przez samorządy inwestycjami dotyczącymi poprawy jakości powietrza.

Prócz tego przewidziano dodatkową pomoc dla miesz-

kańców w postaci wykwalifikowanych kadr ekodoradców, którzy będą służyli wsparciem w doborze optymalnych rozwiązań poprawiających efektywność energetyczną i ograniczających niską emisję.

Wspomniana współpraca na szczeblu centralnym i lokalnym jest niezwykle istotna, ponieważ – jak podkreśla pełnomocnik premiera ds. programu „Czyste powietrze” – ani rząd, ani samorząd nie rozwiąże samodzielnie problemu smogu. Tylko wspólnym wysiłkiem i koordynacją podejmowanych działań uda się osiągnąć zamierzony cel, jakim jest poprawa jakości powietrza.

Chcesz wiedzieć więcej?
Zapraszamy do Wydziału Ochrony Powietrza UMIG w Skawinie (Rynek 12)
Zadzwoń: tel. 12 277 0167

ZASADY PRYZNAWANIA POMOCY MIESZKAŃCOM

Rządowy program termomodernizacji budynków w Skawinie

W związku z realizacją rządowego programu termomodernizacji Rada Miejska w Skawinie przyjęła uchwałę, która reguluje zasady przyznawania pomocy w ramach tego pilotażu. Wśród nich jest m.in. warunek, iż dochód wszystkich mieszkańców domu jednorodzinnego, który miałby być poddany termomodernizacji, nie przekracza na osobę 200 procent kryterium dochodowego (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej). Określono także kryteria preferencji w rekrutacji beneficjentów rządowego programu.

Pod uwagę będą brane głównie wnioski: rencistów lub osób w wieku emerytalnym prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe, samotnych rodziców (opiekunów prawnych), rodzin wielopokoleniowych z dziećmi, mieszkających w jednym domu i prowadzących wspólne gospodarstwo, mieszkańców mających pod opieką osoby niepełnosprawne lub niezdolne do pracy czy samodzielnej egzystencji, osób otrzymujących świadczenia wychowawcze na pierwsze dziecko lub trzecie i kolejne oraz rodzin korzystających (od 1 stycznia 2017 r.) ze świadczeń MGOPS. Wśród kryteriów jest również takie: „wnioskodawca oraz osoby zamieszkujące w budynku złożyły oświadczenia, że nie posiadają tytułu prawnego do nieruchomości o powierzchni ponad

30 arów, oraz innego budynku mieszkalnego”.

Wniosek o przyznanie pomocy w ramach programu może złożyć osoba fizyczna, która posiada tytuł prawny do nieruchomości, na której znajduje się dom jednorodzinny (wybudowany na podstawie pozwolenia wydanego przed 1 stycznia 2009 roku). Zakres rzeczowy prac termomodernizacyjnych, jakie mogą być objęte wsparciem, to: docieplenie ścian zewnętrznych budynku, dachu/stropodachu nad ogrzewanymi pomieszczeniami oraz podłogi na gruncie lub stropu nad nieogrzewaną piwnicą, wymiana stolarki okiennej, drzwi zewnętrznych, bramy garażowej, wymiana źródła ciepła, modernizacja instalacji centralnego ogrzewania (w uzasadnionych przypadkach) oraz montaż instalacji odnawialnych źródeł energii.

Łączna powierzchnia termomodernizowanych przegrod nie może być większa niż 600 mkw., a powierzchnia użytkowa na mieszkanca budynku to maksymalnie 35 mkw. Natomiast łączna wartość pomocy finansowej nie może przekroczyć 75 tysięcy złotych dla budynku. Trzeba też pamiętać, że przed przyznaniem pomocy – u osób wyłonionych w I etapie kwalifikowania – będzie wykonywana ocena energetyczna budynku.

Szczegółowych informacji udziela Wydział Ochrony Powietrza UMIG w Skawinie (Rynek 12).

Samorząd jest po to, by spełniać oczekiwania lokalnej społeczności

Wydział Ochrony Powietrza działa w Urzędzie Miasta i Gminy w Skawinie od 1 maja 2018 r. Ta nowa jednostka organizacyjna powstała przede wszystkim z myślą o mieszkańcach, w trosce o ich zdrowie i kondycję środowiska.

Zakrojona na szeroką skalę społeczna kampania edukacyjna dotycząca odnawialnych źródeł energii i przeciwdziałania niskiej emisji, koordynacja działań na rzecz ograniczenia przemysłowych zanieczyszczeń i ich oddziaływania na środowisko – to główne zadania pracowników nowego wydziału.

Pracujący w Wydziale Ochrony Powietrza UMIG w Skawinie specjaliści mają przede wszystkim dbać o czyste powietrze, a tym samym o zdrowie mieszkańców i ochronę naturalnego środowiska. W jaki sposób? Wykonując przede wszystkim uchwały Rady Miejskiej w Ska-

winie, która przygotowuje kierunki działania dla burmistrza oraz zalecenia dotyczące wdrażania procedur w sytuacji, kiedy przekraczane są normy zanieczyszczeń. By do tego nie dopuścić, a przynajmniej na razie w maksymalny sposób ograniczać emisję szkodliwych pyłów i gazów, nowy wydział musi przede wszystkim prowadzić zakrojoną na szeroką skalę kampanię edukacyjną wśród lokalnej społeczności. Jeśli bowiem sami i są dla niego nadmiernie uciążliwi. Niezwykle ważne jest zatem ściśle współdziałanie w tym względzie z przedsiębiorstwami przemysłowymi. Zapobieganie szkodliwej działalności poprzez monitorowanie i kontrolowanie zakładów produkcyjnych i usługowych, jak również skuteczne egzekwowanie opłat za korzystanie ze środowiska to tylko część narzędzi, z których władze miasta i gminy będą korzystać właśnie za pośrednictwem Wy-

działu Ochrony Powietrza UMIG w Skawinie.

Wydział Ochrony Powietrza Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, Rynek 12, e-mail: op@gminaskawina.pl

STRUKTURA:
► Grzegorz Horwacki, p.o. kierownika wydziału, pok. 3, tel. 12 2770 168, e-mail: ghorwacki@gminaskawina.pl
► Dawid Kapusta, podinspektor, pok. 1, tel. 12 2770 167, e-mail: solary@um.skawina.net
► dr inż. Skawomira Żurek, p.o. inspektora, pok. 3, tel. 12 2770 167, e-mail: s.zurek@gminaskawina.pl
► Justyna Sekuła, inspektor, pok. 3, tel. 12 2770 168, e-mail: j.sekula@gminaskawina.pl
► Sabina Paciork, podinspektor, pok. 1, tel. 12 2770 167, e-mail: s.paciork@gminaskawina.pl
► Krzysztof Żulada, inspektor, eko-doradca, pok. 1, tel. 12 2770 167, kom. 789 204 751, e-mail: ekodoradca@gminaskawina.pl

CYFROWA SKAWINA
e-administracja, czyli urząd jeszcze bliższy mieszkańcom

Nie musisz już przynosić do urzędu teczek i segregatorów pełnych dokumentów. Nie musisz też przychodzić do urzędu, bowiem wiele spraw załatwisz szybko i sprawnie przez Internet. „Budowa systemu przyjaznych, efektywnych i kompleksowych e-usług samorządowych w Gminie Skawina” dobiega właśnie końca. Przedsięwzięcie zostało dofinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach poddziałania 2.1.1 Elektroniczna administracja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020. Dzięki tego rodzaju inwestycji mieszkańcy szybciej załatwią swoje urzędowe sprawy drogą elektroniczną. Szeroko pojęta e-administracja polega nie tylko

na informatyzacji urzędów. Ta informatyzacja jest prowadzona przede wszystkim z pożytkiem dla obywateli, którzy za pośrednictwem Internetu składają do gminy różnego rodzaju pisma i wnioski, mogą śledzić na bieżąco postęp realizacji ich sprawy, elektronicznie płacić podatki czy innego rodzaju daniny na rzecz gminy lub państwa, mogą pytać urzędników o ważne i interesujące sprawy. E-urząd jest zatem niezmiernie ważnym sposobem korespondencji i komunikacji z mieszkańcami, istotnym źródłem komunikacji społecznej, jak również skarbnicą wiedzy o mieszkańcach i ich potrzebach, postulatami i wnioskach, opiniach, które są bardzo istotne dla lokalnych władz.

Wymień piec za 50% swoich pieniędzy, a korzyść będzie na 100%!

Stary domowy piec opalany zasilaczonym węglem czy niesezonowanym drewnem albo – co najgorsze – odpadami z plastiku czy innych tworzyw sztucznych to źródło toksycznych spalin groźnych dla człowieka i natury. Pora to zmienić!

W jaki sposób? Wbrew pozorom to wcale nie jest trudne. Najlepiej pozbyć się z domu starego, niesprawnego i niespełniającego żadnych norm „truciciela” i zastąpić go nowoczesnym piecem zasilanym gazem bądź energią elektryczną. To konieczność, a także wymóg chwili, bowiem mógł ten wynika z przepisów, które – jako państwo członkowskie Unii Europejskiej – Polska musi zastosować najpóźniej do 2020 roku.

Przed wszystkim jednak to my sami musimy dbać o własne zdrowie oraz chronić

przed degradacją naturalne środowisko. Wielu z nas chętnie wymieniliby stary piec na ten ekologiczny, najnowszej generacji, ale obawia się zbyt dużych wydatków z tym związanych. Niesłusznie, bowiem lokalne władze wspierają mieszkańców w realizacji tego typu inwestycji. W Skawinie jest tak samo.

Gmina uruchomiła program umożliwiający uzyskanie dofinansowania do wymiany pieca. Dzięki niemu mieszkańcy mogą otrzymać zwrot do 50 proc. kosztów kwalifikowanych, czyli związanych z demontażem starego kotła i montażem nowego, wraz z wewnętrzną instalacją centralnego ogrzewania i ciepłej wody oraz z wydatkami na zakup i montaż niezbędnej armatury.

To jednak nie wszystko. Gmina Skawina podpisała również ze spółką Tauron Sprze-

Takiego „kopciucha” wymień natychmiast na piec niskoemisyjny

daż porozumienie o współpracy w sprawie ograniczenia niskiej emisji. Chodzi o wsparcie mieszkańców w wymianie pieców opalanych paliwem stałym („kopciuchów”) na te najnowocześniejsze, pozyskujące energię z niskoemisyjnych oraz odnawialnych źródeł.

Zainteresowani mieszkańcy Skawiny i całej gminy mogą liczyć na pomoc doradcę zarówno w dobrze odpowiedniej nowej instalacji grzewczej, jak też w dopasowaniu oferty na zakup nowoczesnego niskoemisyjnego kotła do indywidualnych potrzeb klienta. Nie dość, że ta propozycja finansowa jest kusząca, to jeszcze sprzedawca energii elektrycznej zapewni zawarcie umowy na dostawę paliwa w atrakcyjnej cenie i gwarantuje ochronę przed podwyżką cen za prąd.

Porozumienie władz Skawiny ze spółką Tauron Sprze-

daż nie jest jedyne. Podobne gmina zawarła przed rokiem z Miejskim Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej w Krakowie, CEZ Skawina oraz ze spółką Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo. Wszystko po to, by mieszkańcy jak najszybciej wymieniali w swych domach stare „kopciuchy” na nowoczesne piece i kotły, dzięki którym wszyscy będziemy oddychać czystszyim powietrzem.

Masz pytania?
Zapraszamy do Punktu Informacyjnego Tauron w UMIG w Skawinie (Rynek 12). Jest on czynny w następujących godzinach:
► w poniedziałki - 8.00-15.00
► od wtorku do czwartku - 7.30-15.00
► w piątki - 7.30-14.30

W punkcie informacyjnym odbywają się dyżury – najbliższy 6 sierpnia w godzinach 9-17. Można też korespondować e-mail ekodoradca@gminaskawina.pl.

FOT. JAROSŁAW KARASINSKI

Instalacje fotowoltaiczne - jak np. ta zainstalowana na dachu Szkoły Podstawowej w Radziszowie (po termomodernizacji) - to oszczędność energii i skuteczna ochrona środowiska, zwłaszcza powietrza

Energia elektryczna płynie do domów ze słońca

Odnawialne źródła energii cieszą się wśród mieszkańców coraz większym zainteresowaniem. Są dobre, wcale nie tak drogie i świetnie się sprawdzają

W czerwcu 2018 r. dobiegła końca realizacja programu PROSUMENT w gminie Skawina. Dotyczył on montażu instalacji fotowoltaicznych i wykonano go za pieniądze pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z gminnych środków.

W ramach umowy z NFOŚiGW od września 2017 r. do czerwca br. na budynkach prywatnych zainstalowano 138 układów fotowoltaicznych. Mieszkańcy, którzy skorzystali z programu PROSUMENT, mają więc energię elektryczną płynącą prosto ze słońca.

- Jestem entuzjastą tego rozwiązania. Już wcześniej za-

mierzałem zamontować u siebie panele fotowoltaiczne, bo pozwalają one w większym zakresie - niż np. solary - wykorzystywać energię słoneczną. Dzięki programowi PROSUMENT wreszcie mogłem zrealizować inwestycję - nie kryje radości pan Tomasz, mieszkaniec ul. Łanowej w Radziszowie, którego fotowoltaika kosztowała ok. 14 tys. zł. Z tego dofinansowanie z gminy wyniosło 40 proc., a reszta to preferencyjna, nieoprocentowana pożyczka (w ratach na pięć lat).

Licznik ani drgnie

Korzystać z programu jest niezaprzeczalne, dzięki fotowoltaice można wytwarzać w gminie rocznie przynajmniej 593 MWh energii elektrycznej. Mieszkańcy będą płacić mniejsze rachunki za prąd, a środowisko będzie jeszcze lepiej chronione.

- Mam zamontowanych 14 paneli fotowoltaicznych, instalacja została dobrze dobrana do mojego zapotrzebowania. W moim domu jest wiele urządzeń na prąd (ciepła woda również), więc liczę na znaczne oszczędności na rachunkach za energię elektryczną. Dotychczas płaciłem ok. 300 zł miesięcznie, a teraz - jak sądzę - ta kwota

spadnie do ok. 100 zł, a nawet mniej - wylicza mieszkaniec Radziszowa.

Jak mówi, widać rosnące zainteresowanie fotowoltaiką. Coraz więcej mieszkańców chce w nią inwestować. - Ludzie obserwują sąsiadów, którzy już mają panele. Mogą się więc przekonać, że one są dobre, tanie i świetnie się sprawdzają. Tak rośnie grupa osób korzystających z zielonej energii - zauważa pan Tomasz. - Niezwykle istotne jest tutaj wsparcie gminy, bo nie każdego stać, by jednorazowo wyłożyć te 15-20 tys. zł. A dzięki dofinansowaniu na fotowoltaikę mogą sobie pozwolić także niezamożni mieszkańcy. I z tego korzystają - dodaje.

I radzi innym: „Nie zastanawiaj się, tylko staraj się o dofinansowanie i zakładaj fotowoltaikę,

struktury koniecznej do produkcji energii z tych źródeł.

Wśród czterech wybranych wniosków znalazł się (na 2. miejscu listy rankingowej) projekt „Czysta Energia Blisko Krakowa”. Liderem tego przedsięwzięcia jest Stowarzyszenie LGD Blisko Krakowa, a partnerami gminy: Skawina, Czernichów, Liszki, Mogilany, Świątniki Górne i Zabierzów.

Inwestycja zakłada zakup i montaż układów fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych, pomp ciepła i pieców na biomasę w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie gmin tworzących LGD Blisko Krakowa. Dzięki temu mieszkańcy będą mieli tańszą energię elektryczną i ciepłą.

8,8 mln zł na OZE

Projekt „Czysta Energia Blisko Krakowa” to: 333 kolektory słoneczne (w tym 149 w gm. Skawina), 583 instalacje fotowoltaiczne, (w tym 111 w gm. Skawina), 104 pompy ciepła (w tym 18 w gm. Skawina) oraz 360 kotłów na biomasę (w tym 206 w gm. Skawina).

Wartość projektu realizowanego na terenie gminy Skawina wyniesie 8,8 mln zł, natomiast jego całkowita wartość to 28,4 mln zł (w tym dofinansowanie UE, w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - 15,2 mln zł). Dofinansowanie wyniesie 4,7 mln zł, a pozostałą kwotę - 4,1 mln zł na zakup i montaż instalacji OZE - pokryją mieszkańcy. Inwestycja jest zaplanowana do 2021 roku.

Teraz trwają formalności związane z przekazaniem unijnych funduszy do gmin. Po podpisaniu umowy o dofinansowanie i wyborze wykonawców

DOBRA WSPÓŁPRACA TO WSPÓLNE KORZYŚCI

Przedsięwzięcie „Czysta Energia Blisko Krakowa” jest potwierdzeniem bardzo dobrej współpracy między gminami wchodzącymi w skład Lokalnej Grupy Działania Blisko Krakowa. Jest również dowodem na praktyczną realizację założeń porozumienia podpisanego w grudniu 2016 r. przez wszystkich partnerów. Porozumienie to wynikało ze strategii opracowanej w ramach projektu „Razem Blisko Krakowa - rozwój podkrakowskiego obszaru funkcjonalnego”. Założono w niej, że Lokalna Grupa Działania Blisko Krakowa będzie pełniła rolę moderatora współpracy gmin wchodzących w skład LGD, która ułatwi realizację zadań istotnych z punktu widzenia rozwoju całego obszaru funkcjonalnego, zadań istotnych przede wszystkim dla mieszkańców. Lokalną Grupę Działania Blisko Krakowa tworzą gminy:

- Skawina,
- Czernichów,
- Liszki,
- Mogilany,
- Świątniki Górne,
- Zabierzów.

prac, pracownicy UMiG będą się kontaktować z osobami, które złożyły wnioski dotyczące chęci uczestnictwa w projekcie.

Więcej informacji:

Dawid Kapusta - Wydział Ochrony Powietrza UMiG w Skawinie, Rynek 12, pok. 1 (wejście od ul. Krzywej)
tel. 12 2770 167
e-mail: solary@um.skawina.net

**593 MWH
TYLE ENERGII
ELEKTRYCZNEJ BĘDĄ
WYTWARZAŁY
ROZNIENIE INSTALACJE
FOTOWOLTAICZNE
NA TERENIE GMINY**

To mieszkańcy decydują

Konsultacje społeczne stanowią niezwykle istotny element rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. W Skawinie dotyczą one m.in. inwentaryzacji oraz sposobu zagospodarowania zdegradowanych terenów

Teren byłego składowiska odpadów przemysłowych Zakładów Metalurgicznych „Skawina” oraz teren po wyeksploatowanym wyrobisku żwiru i piasku na osiedlu Samborek zostaną przebadane pod kątem znajdujących się w ziemi zanieczyszczeń oraz zrewitalizowane i ponownie zagospodarowane.

1 sierpnia 2017 – to data rozpoczęcia realizacji projektu „Inwentaryzacja terenów zdegradowanych lub zanieczyszczonych na terenie miasta Skawiny”. Dotyczy on dwóch obszarów: terenu byłego składowiska odpadów przemysłowych Zakładów Metalurgicznych „Skawina” oraz terenu poeksploatacyjnego wyrobiska żwiru i piasku Samborek.

Od badań gruntu i wody aż po projekt inwestycyjny
W ramach projektu oba wymienione obszary są poddane analizie w zakresie występujących za-

Teren osiedla Awaryjnego, który wymaga renowacji i nowego zagospodarowania

nieczyszczeń i stopnia degradacji terenu – gleby, ziemi, wód gruntowych oraz wód w zbiornikach wodnych. Projekt obejmuje również przygotowanie dokumentacji i pozwoleń oraz określenie, jakie prace trzeba wykonać, by przywrócić tę przestrzeń mieszkańcom. Celem projektu jest bowiem przygotowanie inwestycji, które pozwolą na bezpieczne

udostępnienie społeczeństwu terenów, które obejmuje projekt.

W jego ramach przewidziano realizację szeregu istotnych zadań, poczynając od badań gruntu i wody (geologicznych, laboratoryjnych) mających na celu inwentaryzację zanieczyszczeń oraz ich poziomu. Jak już wcześniej wspomniano, projekt obejmuje również m.in.

stworzenie – w oparciu o przeprowadzoną inwentaryzację – koncepcji zagospodarowania obu terenów na cele środowiskowe oraz projektu inwestycyjnego (wraz z niezbędnymi pozwoleniami, decyzjami, oceną oddziaływania na środowisko itp.).

Skawiński projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura

i Środowisko na lata 2014–2020, a jego wartość to ponad 3,5 mln złotych (w tym dofinansowanie unijne wyniosło ponad 458 tysięcy złotych). Termin zakończenia realizacji projektu wyznaczono na 30 listopada br.

Mieszkańcy chcą strefy relaksu i kina letniego

Projekty koncepcji zagospodarowania terenu poeksploatacyjnego wyrobiska żwiru i piasku Samborek oraz byłego składowiska odpadów przemysłowych Zakładów Metalurgicznych „Skawina” zostały już przygotowane i poddane pod konsultacje mieszkańców oraz zainteresowanych interesariuszy. Wszystkim skawinianom zapewniono możliwość zgłaszania uwag do obu projektów – osobiście w urzędzie, pisemnie bądź drogą elektroniczną.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych, które trwały od 28 czerwca do 5 lipca, mieszkańcy wybrali symbiotyczny wariant koncepcji, który wpisuje zaproponowane elementy zagospodarowania w naturalny charakter omawianych terenów. W przypadku żwirowiska Samborek zaakceptowano propozycję, która zakłada powstanie przestrzeni rekreacyjnych w postaci m.in. placu zabaw, strefy relaksu, ścieżek pieszo-jezdnych, parkingu, polany spotkań, punktów dla

foodtracków, kina letniego, pomostów, punktu widokowego.

Zebrani mieszkańcy na osiedlu Samborek postulowali dodatkowo utworzenie m.in. ścieżki edukacyjnej, montaż tablic tematycznych oznaczających gatunki występującej flory, utworzenie ścieżki historyczno-przyrodniczej, łąk kwietnych, małej architektury wykonanej z naturalnych materiałów oraz oświetlenia.

Plenerowa siłownia, łąka kwietna i park dla psów

Dla obszaru dawnego składowiska odpadów Przemysłowych przy os. Awaryjnym zaproponowano natomiast wykonanie m.in. siłowni plenerowej, placu zabaw, parku dla psów, łąki kwietnej, ciągów pieszo-jezdnych, ogrodu społecznego. Dodatkowo została zgłoszona konieczność wykonania oświetlenia wzdłuż ciągów. Propozycja ta również została zaaprobowana przez mieszkańców w trakcie spotkania konsultacyjnego.

Należy zaznaczyć, iż przyjęcie ostatecznego projektu zagospodarowania dla dwóch obszarów oraz wykonanie zaproponowanej przez mieszkańców infrastruktury będzie możliwe dopiero po przeprowadzeniu badań gruntu, a w dalszym etapie – po ostatecznej decyzji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w tym zakresie.

**3,53
TYLIE MILIONÓW
ZŁOTYCH
PRZEZNACZONO
NA POPRAWĘ JAKOŚCI
ŚRODOWISKA
MIEJSKIEGO**

Zanieczyszczenia przemysłowe – Skawina mówi im stanowcze „Nie!”

Uciążliwe działania przemysłu i jego wpływ na życie mieszkańców Skawiny nie jest nam obojętny! – podkreślają władze gminy.

Są zaniepokojeni wynikami badań przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie. Chcą wiedzieć, czy związki chemiczne wpływają negatywnie na zdrowie mieszkańców i pracowników firm, chcą także wdrożyć skuteczne działania, które znacząco ograniczą emisję niebezpiecznych substancji i pozwolą na hermetyzację procesów produkcji w zakładach.

Petycja mieszkańców

Przypomnijmy, skawinianie wystosowali do lokalnych władz petycję i wezwanie do skutecznej ochrony przed niekontrolowaną emisją substancji niebezpiecznych przez tutejsze zakłady przemysłowe.

Petycja trafiła również do ministra środowiska, wojewody małopolskiego i marszałka, starosty krakowskiego i radnych powiatu krakowskiego, a także radnych gminy Skawina.

W petycji znalazł się apel o następujące działania: przegląd decyzji środowiskowych i faktycznej emisji zakładów na terenie gminy, stały monitoring niebezpiecznych substancji w powietrzu na osiedlach mieszkaniowych, powołanie grupy eksperckiej ds. analizy wpływu emitowanych substancji na ludzkie zdrowie oraz ustanowienie zakazu lokowania nowych firm negatywnie wpływających na środowisko. Obecnie petycja jest w trakcie rozpatrywania.

Skawińskiemu samorządowi bardzo zależy na rozwiązaniu problemu i są podejmowane działania w tym zakresie. Pierwsze przedsięwzięcia, z którymi podjęto rozmowy

w sprawie ograniczenia wpływu działalności na otoczenie, czują się współodpowiedzialne za stan powietrza w Skawinie. Zarówno Valeo Autostemy, jak i Vesuvius zamierzają w ciągu najbliższych dwóch lat przeznaczyć nakłady finansowe na uszczelnienie procesów technologicznych. Rozmowy z kolejnymi zakładami będą podejmowane w najbliższych miesiącach.

Stały monitoring

Jednocześnie gmina Skawina podjęła kroki zmierzające do uruchomienia (we współpracy z jednostkami naukowymi) stacji monitoringowych mierzących w trybie ciągłym stężenie niebezpiecznych substancji na terenie stref przemysłowych, koordynacji działań urzędów i instytucji (jak np. WIOŚ, sanepid, PIP) celem sprawniejszego monitoringu i kontroli zakładów przemysłowych,

a także wypracowania rekomendacji do zmian w prawie, by zapewnić mieszkańcom skuteczną ochronę przed szkodliwymi substancjami.

Potrzebne inwestycje

Kolejne z działań to współpraca z zakładami, by jak najszybciej przeprowadziły one niezbędne inwestycje, które wpłyną na znaczne zmniejszenie emisji, a także zbieranie danych dotyczących przyczyn śmierci i zachorowalności na terenie gminy i miasta celem zbadania przez jednostki naukowe stopnia oddziaływania zakładów przemysłowych na zdrowie ludzi.

W dalszej kolejności przewidziano również aktualizację dokumentów dotyczących zagospodarowania przestrzennego, co ma się przyczynić do ograniczenia kumulacji oddziaływania na otoczenie przez nowe przedsięwzięcia i nowe linie produkcyjne.

Mieszkańcy przypięli na drzwiach skawińskiego ratusza czerwone kartki, które symbolicznie przyznali obowiązującemu w Polsce systemowi organizacji ochrony środowiska

Poradnik: Jak ogrzewać dom, by było lepiej, taniej i ekologicznie?

„To wszystko wina niskiej emisji! Konieczne trzeba ją ograniczyć!” – jakże często słyszymy takie sformułowania w kontekście smogu i walki z nim. Nic dziwnego, bo za niską emisję odpowiedzialne są głównie stare, domowe piece niespełniające żadnych norm, a także lokalne kotłownie węglowe itp. Jeśli więc chcemy oddać czystszy powietrzem, musimy pozbyć się trujących „kopciuchów” i postawić na bardziej ekologiczne ogrzewanie. Jakże?

Gaz zamiast węgla

Mieszkańcy likwidujący swe stare piece często wybierają m.in. kotły gazowe. Są one wygodne w eksploatacji, w pełni zautomatyzowane i nie wymagają obsługi ani nadzoru. A co z kosztami? Różnica w wydatkach na ogrzewanie węglem i gazem wynosi ok. 25 procent. Gdyby uwzględnić jeszcze koszt podgrzewania wody użytkowej (do czego latem posiadacze kotłów węglowych często wykorzystują podgrzewacze elektryczne), to w przeciętnym gospodarstwie różnica w wydatkach nie powinna przekroczyć 20 procent.

W domu, do którego ogrzewania potrzeba czterech ton węgla rocznie (za około 3200 zł) i 1500 kWh energii elektrycznej do przygotowywania ciepłej wody użytkowej poza sezonem grzewczym (za około 800 zł), za gaz trzeba by zapłacić ok. 5 tys. zł rocznie – o 200 zł więcej. Jak widać, różnica jest naprawdę niewielka, a przecież zyskujemy komfort i przyczyniamy się do poprawy jakości powietrza.

Jak dobrać moc kotła?

Wybierając nowy kocioł gazowy, nie należy się kierować wyłącznie mocą nominalną (tj. zalecaną) dotychczas eksploatowanego kotła na węgiel, ponieważ oba te urządzenia mogą się znacznie różnić mocą. Fachowiec powinien ustalić tzw. projektowe obciążenie cieplne budynku, z którego wynika maksymalna moc potrzebna do jego ogrzewania w czasie, gdy temperatura na zewnątrz jest najniższa. W przypadku domu jednorodzinnego można przyjąć, że na każdy 1 mkw. ogrzewanej powierzchni potrzeba 0,1 kW, a jeśli budynek jest dobrze ocieplony, to może wystarczyć 0,07 kW.

Nie warto kupować kotła z dużym zapasem mocy, szkoda na to pieniędzy. Nie ma też potrzeby zwiększania mocy kotła ze względu na zastosowanie go także do przygotowywania ciepłej wody użytkowej. Trzeba jednak sprawdzić, czy z liczby, rodzaju i sposobu korzystania z punktów poboru

FOT. 123RF

Wybór systemu grzewczego to ważna decyzja, bo od niej zależą późniejsze rachunki za ogrzewanie

JAK OSZCZĘDZAĆ ENERGIE? EKODORADCA GMINY SKAWINA RADZI...

Wiele osób często myśli o tym, jak sprawić, by płacić niższe rachunki. Na początek warto wiedzieć, że przeciętne gospodarstwo domowe najwięcej – ponad 70 proc. energii – zużywa na ogrzewanie (i ciepłą wodę użytkową). Dla porównania: domowe urządzenia elektryczne pobierają tylko 5 proc. energii, a oświetlenie – 2 proc. Warto więc stosować w codziennym życiu szereg prostych zasad, które pozwolą nam zaoszczędzić. Oto one:

- ▶ Jeśli zdecydujesz się na ogrzewanie gazowe, kup nowoczesny kocioł i wyposaż instalację centralnego ogrzewania w automatyczną regulację temperatury.
- ▶ Nocą i na czas nieobecności w domu warto obniżyć temperaturę do 16-17 stopni, a w dzień utrzymywać ją na poziomie 20-22 stopni.
- ▶ Zmniejszaj też ogrzewanie np. w kuchni podczas gotowa-

nia obiadu lub używania piekarnika oraz w pomieszczeniach rzadko używanych.

- ▶ Przeprowadź termomodernizację domu, uszczelnij bądź wymień okna i drzwi. To spory wydatek, ale w dłuższej perspektywie dający wymierne korzyści.
- ▶ Wykonaj izolację przewodów instalacji c.o. i c.w.u. prowadzonych przez nieogrzewane pomieszczenia (garaż, piwnica).
- ▶ Grzejniki powinny znajdować się w miejscach, które zapewnią jak najlepsze rozchodzenie się ciepła w pomieszczeniu. Nie wolno ich też zasłaniać firankami, zasłonami czy meblami.
- ▶ Pamiętaj o zamykaniu drzwi na korytarz oraz o zapobieganiu przeciągom.
- ▶ Pomieszczenia w domu wietrz krótko, ale intensywnie (w tym czasie termostaty przy grzejnikach powinny być przykręcone).
- ▶ Zadbaj, by w domu było jak najmniej wilgoci, bo im wyższa

wilgotność powietrza, tym więcej energii potrzeba do jego ogrzania.

- ▶ Możesz zamontować za grzejnikami ekrany odbijające ciepło – to pozwoli zaoszczędzić dodatkowo 4 proc. kosztów ogrzewania.
- ▶ Urządzenia grzewcze powinny być pełni sprawne, regulamie czyszczone i konserwowane (np. zakurzony kaloryfer grzeje dużo gorzej).
- ▶ Zamiast kąpieli w wannie wybierz prysznic – zużyjesz aż cztery razy mniej wody.
- ▶ Stare baterie umywalkowe i zlewozmywakowe z dwoma pokrętłami wymień na nowe – jednoczynne.
- ▶ Jeśli masz przepływowy ogrzewacz wody ze „świeczką”, wymień go na nowy z zapłonem elektrycznym lub gaś świeczkę (ona – wbrew powszechnemu przekonaniu – zużywa znaczną ilość gazu).

Chcąc maksymalnie wykorzystać możliwości nowego kotła gazowego, warto powiększyć grzejniki – tak, by ich moc cieplna była wystarczająca przy niższej temperaturze zasilającej je wody. Jeszcze lepszym rozwiązaniem jest zmniejszenie strat ciepła w pomieszczeniach, czyli m.in. uszczelnienie bądź wymiana okien oraz ocieplenie ścian i dachu.

Dla kogo kocioł na pellety?

A jeśli nie gaz, to co? Osoby, które nie mają dostępu do gazu ziemnego i nie chcą ogrzewać domu węglem, lecz wolą wybrać inne paliwa stałe, powinny wziąć pod uwagę montaż kotła na pellety. Wiele z nich spełnia normy emisji spalin oraz wymagania energetyczne najwyższej klasy i otrzymuje europejski certyfikat Ecodesign.

Piec na pellety jest również dobrym rozwiązaniem dla tych, którzy nie chcą się zajmować rozpalaniem i dokładaniem drewna. To duża zaleta. Jednorazowy zasyp paliwa umożliwia działanie pieca przez kilkanaście godzin, a nad procesem spalania czuwa elektronika. Nowoczesne urządzenia nie są uciążliwe w eksploatacji, ponieważ mają m.in. automatycznie czyszczące palniki, automatyczny załadunek paliwa i rozpalanie, a nawet sterowanie pogodowe. Warto dodać, że w procesie spalania pelletu powstaje znikoma ilość popiołu, który w dodatku można wykorzystać jako nawóz dla roślin.

Wśród zalet kotłów na pellety – w porównaniu z węglem – można wymienić prostą i wygodną obsługę, niemal w pełni zautomatyzowane działanie, łatwą regulację mocy (bez wpływu na sprawność), łatwiejsze utrzymanie czystości oraz fakt, że pellety to odnawialne źródło energii.

Wybieramy urządzenie

Jeśli zamierzamy kupić kocioł na pellety, najpierw sprawdzmy, ile mamy miejsca w kotłowni. Urządzenie ze zbiornikiem paliwa i zasobnikiem c.w.u. może go zająć sporo. Na szczęście w dzisiejszych czasach nietrudno znaleźć kocioł o nietypowych bądź kompaktowych wymiarach. Upewnijmy się też, czy nasz komin jest odpowiedni (jego średnica) i sprawdźmy, gdzie jest najbliższy serwis, ponieważ do kotła na pellety powinno się raz w roku wyzwać serwisanta, który zrobi przegląd urządzenia, wyczyści je i wyreguluje.

Kolejny ważny etap to dobór mocy kotła na pellety. Nie warto kupować urządzenia o mocy większej niż obliczona w projekcie domu, bo przez większą część sezonu grzew-

czego powinien on pracować z mocą nominalną (mniejszą od maksymalnej). Będzie wtedy osiągał najwyższą sprawność, czyli z porcji paliwa uzyska najwięcej energii. Dzięki temu zużycie pelletów będzie mniejsze i do atmosfery trafi mniej zanieczyszczeń ze spalania.

W ofercie producentów pojawia się coraz więcej kotłów małej mocy – nawet kilkukilowatowych. Taka moc wystarczy do ogrzania dobrze ocieplonego domu. Jeśli zaś kocioł ma także podgrzewać wodę do mycia, jego moc powinna być większa.

Kupuj najlepsze paliwo

Istotne jest również, by kupować tylko sprawdzone pellety wysokiej jakości, spełniające wszystkie normy. Niektórym rodzajom tego paliwa daleko jest bowiem do ideału, ponieważ są przeznaczone do spalania w kotłach przemysłowych (mogą zawierać zanieczyszczenia, są też mniej wydajne). Dlatego kupując pellety do zastosowań domowych, lepiej sprawdzić, czy zawierają zanieczyszczenia, są też mniej wydajne). Dlatego kupując pellety do zastosowań domowych, lepiej sprawdzić, czy zawierają zanieczyszczenia, są też mniej wydajne).

Świadectwem wysokiej jakości pelletów są stosowne certyfikaty. Pierwszy z nich to DIN Plus, który daje gwarancję, że paliwo ma wyższą jakość, niż wymagają normy. Drugim, nowszym certyfikatem jest europejski EN Plus A1, przyznawany paliwu wyprodukowanemu z czystego drewna, o wysokiej wartości opałowej i niskiej zawartości popiołu. Podstawowe informacje o pelletach na ogół są umieszczone na ich opakowaniach.

Ekologiczne pompy ciepła

Ogrzewanie za pomocą węgla, pelletów czy kotła gazowego to oczywiście nie wszystko. Można również postawić na przykład na pompę ciepła. Wśród jej zalet wymienić należy zwłaszcza niskie koszty eksploatacji oraz fakt, że jest to urządzenie ekologiczne. Natomiast główną wadą są wysokie koszty zakupu i instalacji pompy ciepła, a ponadto uzależnienie jej działania od energii elektrycznej.

Pompa ciepła to urządzenie, które swoją wielkością i wyglądem przypomina niewielką lodówkę albo duży, stojący kocioł grzewczy na gaz. Podobnie jak on, pompa ciepła służy do ogrzewania domu i przygotowywania ciepłej wody użytkowej. Dłaczego zatem nazwano to urządzenie pompą? Ponieważ do ogrzewania wykorzystuje ciepło, które dzięki przemianom termodynamicznym – takim samym, jakie zachodzą w zwykłych lodówkach czy też w klimatyzatorach – „przepompowuje” ze źródła o niższej temperaturze do cieplejszego ośrodka.

Tym zimniejszym źródłem (tzw. dolnym), z którego jest odbierane ciepło, może być grunt, woda lub powietrze. Z kolei źródło górne, do którego ciepło jest dostarczane, to ogrzewana przez pompę woda (razdziej grzewczej). A zatem pompa nie wytwarza ciepła, tylko przekazuje je z dolnego źródła do górnego.

Powietrze, woda czy grunt?

Pompa jest zasilana energią elektryczną. Na szczęście nie potrzebuje jej dużo, dlatego koszty jej eksploatacji są niższe niż w przypadku ogrzewania gazowego lub olejowego. Źródłem, z których pompa może pozyskiwać ciepło, jest kilka. By urządzenie dobrze działało, a inwestycja szybko się zwróciła, musimy wybrać najlepsze źródło. To, czy lepiej sprawdzi się powietrze, woda czy grunt, zależy w dużej mierze od rozmiaru naszej działki, rodzaju gruntu, jaki na niej występuje, a także strefy klimatycznej, w jakiej mieszkamy.

Najłatwiej zainstalować pompę ciepła, której dolnym źródłem jest powietrze. Pracuje ona ekonomicznie przy umiarkowanych temperaturach, czyli przez większą część sezonu grzewczego. Jednak jej efektywność zdecydowanie maleje, gdy jest bardzo zimno. Zużywa ona wówczas więcej prądu do wytworzenia ciepła, a w czasie silnego mrozu w ogóle nie może pracować i uruchamia się wbudowana elektryczna grzałka.

Wtedy koszty ogrzewania są duże – takie jak przy wykorzystaniu zwykłych grzejników elektrycznych. W sumie można przyjąć, że uśrednione dla całego sezonu grzewczego koszty ogrzewania powietrzną pompą ciepła są o połowę niższe niż ogrzewania grzejnikami elektrycznymi.

Ogrzewanie ze studni

Pompy ciepła typu woda-woda lub woda-powietrze korzystają natomiast z ciepła zgromadzonego w wodzie gruntowej, która ma stosunkowo wysoką temperaturę przez całą zimę (8-10 st.), a więc jest efektywnym dolnym źródłem. Do działania tego typu urządzenia są potrzebne dwie studnie głębinowe: czerpna i zrzućkowa. Z pierwszej czerpana jest woda, z której pompa odbiera ciepło, a do drugiej trafia woda, która oddała już ciepło. Jeśli ktoś ma dostęp do stawu lub innego zbiornika wodnego, nie musi wiercić studni.

Zimą temperatura wody na dnie stawu nie spada poni-

żej 8 stopni, więc można liczyć na sprawne działanie pompy. Jednak tego typu urządzenia są kłopotliwe w eksploatacji, gdyż woda czerpana ze stawu jest zanieczyszczona i wymaga filtrowania oraz okresowej wymiany elementów instalacji. Mimo wysokiej efektywności, eksploatacja takich pomp jest też dość droga. Opłaca się je stosować tylko w budynkach o bardzo dużym zapotrzebowaniu na ciepło.

Ciepło z ziemi

Dlatego najczęściej wykorzystywanym źródłem ciepła pompy jest grunt. Na głębokości około półtora metra jego temperatura wynosi od 0 do 8 stopni, co umożliwia ekonomiczną pracę pompy. Ilość pozyskiwanego stamtąd ciepła (z wymiennika poziomego) może być trzy, cztery razy większa od ilości prądu zużywanego przez pompę.

Jeszcze lepsze efekty osiąga się, stosując wymiennik gruntowy z rurami umieszczonymi pionowo w głębokich odwiertach (od kilkudziesięciu do ponad stu metrów), które tworzą tzw. sondy. Niestety, koszt wykonania wymiennika pionowego jest co najmniej o połowę wyższy niż poziomego. Dlatego najczęściej wybieranym wariantem jest pompa ciepła z poziomym wymiennikiem gruntowym. Koszty eksploatacji są tu co naj-

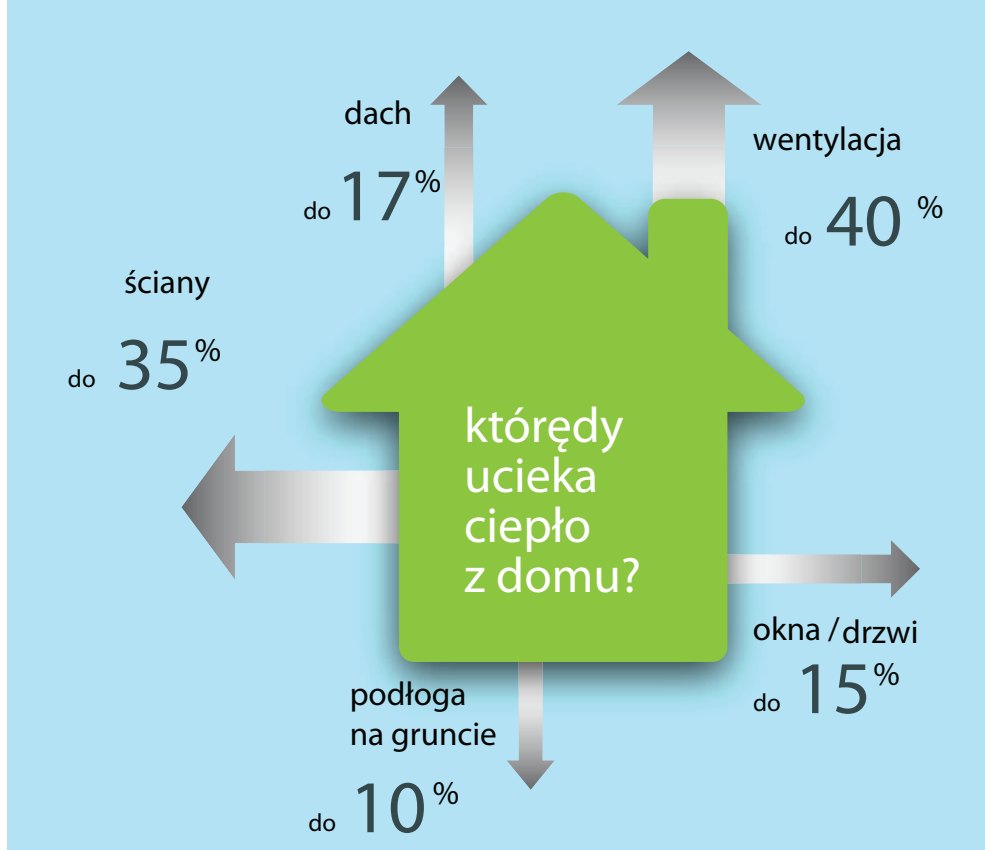
mniej o połowę niższe niż w przypadku ogrzewania gazem ziemnym, a koszty inwestycyjne pozostają na rozsądnym poziomie.

Wykonanie gruntowego wymiennika ciepła to najbardziej kłopotliwy etap instalowania pompy. Od tego w największym stopniu zależy poprawna i ekonomiczna praca całego urządzenia. By uzyskać jak najwięcej ciepła, taki wymiennik powinien się znaleźć na głębokości, gdzie temperatura gruntu jest najwyższa. W praktyce – ze względu na koszty i opłacalność inwestycji – układa się go na głębokości nieco większej niż strefa przemarzania gruntu, czyli od 0,8 do 1,4 metra poniżej poziomu terenu.

Z chłodzeniem i wentylacją

Średnia żywotność pompy ciepła wynosi około 20 lat, a przedłużyć ją można przez poprawny dobór mocy do zapotrzebowania cieplnego danego budynku oraz poprzez fachowe serwisowanie. Warto również wiedzieć, że tego typu urządzenie może służyć nie tylko do ogrzewania, ale także do chłodzenia budynku oraz do jego wentylacji.

Różne kombinacje z pompami ciepła wykonują instalatorzy na życzenie użytkowników, jednak nie są to rozwiązania standardowe, jakie podaje producent.

Z badań Instytutu Ekonomii Środowiska wynika, że aż 70 proc. domów jednorodzinnych w Polsce to budynki niedocieplone lub za słabo ocieplone, z nieszczelnymi oknami i drzwiami. Warto więc zainwestować w termomodernizację. Sama tylko wymiana okien pozwoli zaoszczędzić 10-15 proc. ciepła, a ocieplenie ścian, dachu, stropu nad piwnicą to już 15-25 proc. oszczędności. Kompleksowa modernizacja wewnętrznej instalacji c.o. zaoszczędzi 10-15 proc. zużycia ciepła, zaś montaż np. instalacji solarnej może zmniejszyć koszt przygotowania ciepłej wody nawet o 50 procent.

A czy można w instalacji z powietrzną lub gruntową pompą ciepła montować kolektory słoneczne? Otóż możliwe i uzasadnione jest pozyskiwanie energii z różnych źródeł odnawialnych, wraz z zapewnieniem wspomagania z kotłów na paliwa kopalne.

Termomodernizacja? Tak!

Dobór odpowiedniego systemu grzewczego dla naszego domu jest niezwykle istotny, jednak nawet najlepsze, najnowsze, najbardziej ekologiczne i ekonomiczne kotły oraz instalacje nie będą spełniać właściwie swojej funkcji ani nie przyniosą nam oszczędności, jeśli ciepło będzie uciekać z budynku wszystkimi możliwymi szparami i otworami.

Dom musi mieć przede wszystkim dobrze wykonaną izolację, bo tylko wtedy pozwoli zaoszczędzić energię, co z kolei przekłada się na niższe rachunki. Wysokie koszty ogrzewania są bowiem związane głównie z nieszczelnymi elementami budynku: elewacją, dachem, stolarką okienną i drzwiową, a także instalacją grzewczą.

Aby zmniejszyć te koszty, warto przeprowadzić termomodernizację. Powinny ją rozważyć zwłaszcza osoby, które mieszkają w domu kilku-, kilkunasto- lub kilkudziesięcioletnim, a także te planujące zbu-

dować dom zgodny z najnowszymi standardami.

Jak się za to wszystko zabrać? W pierwszym etapie należy ocieplić ściany zewnętrzne, dach, podłogi i piwnicę. To jednak nie wszystko, bo ciepło może uciekać nawet przez ściany obłożone wełną mineralną lub płytkami poliizocyanuratowymi PIR. „Wynowajcami” są tu najczęściej nieszczelne okna lub drzwi.

W niektórych przypadkach ich nieszczelności mogą powodować straty ciepła sięgające nawet 40 procent! Dlatego lepiej wymienić starą stolarkę albo przynajmniej – jeśli nie jest ona jeszcze w złym stanie – dobrze ją uszczelnić (np. dodatkową warstwą pianki).

Kupując nowe okna, warto zainteresować się tymi aktywnymi, chroniącymi przed utratą ciepła i absorbującymi energię słoneczną. Jeśli zaś chodzi o drzwi, to kupujemy raczej te o jak najmniejszej powierzchni z przeszkleniami.

Zadbaj o instalację

Ostatnim etapem termomodernizacji jest modernizacja instalacji grzewczej i wentylacji. Prace powinny być poprzedzone oceną stanu technicznego. Mając zamontowane grzejniki, warto sprawdzić, czy są odpowietrzone, czy dobrze działają zarówno na niskiej, jak i wysokiej mocy oraz czy grzeją we wszystkich pomieszczeniach w taki sam sposób. Należy także skontrolować główne źródło ciepła, czyli kocioł. Być może wymaga on czyszczenia, naprawy albo wymiany.

Jeśli zaś chodzi o wentylację, to – w przypadku tej grawitacyjnej – trzeba się upewnić, że nawiewniki okienne lub ścienne są w prawidłowym stanie. Nie mogą być brudne ani zniszczone – przez duże dziury wdierają się masy zimnego powietrza. Z kolei osoby, które mają zamontowaną wentylację mechaniczną, powinny sprawdzić stan wentylatorów. Dobrym pomysłem jest też zakup rekuperatora. Do jego zadań należy bowiem odzyskiwanie ciepła z powietrza wywiewanego z domu.

Pamiętajmy: ocieplenie domu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, a także modernizacja wentylacji to kluczowe elementy termomodernizacji.

Owszem, całe przedsięwzięcie jest dosyć czasochłonne i wymaga niemałych nakładów finansowych, lecz nie trzeba przecież robić wszystkiego od razu. Etapami, stopniowo, ale warto przeprowadzić termomodernizację, ponieważ ta inwestycja z nawiązką zwróci nam się później w trakcie eksploatacji budynku.

Lepiej na drogach

▶ **lipiec-wrzesień**
Kraków – Skawina
Prace na linii kolejowej nr 94 na odcinku Kraków Płaszów-Skawina-Oświęcim.

Utrudnienia w Skawinie na ulicach: Kilińskiego, Torowej, Jagiellnia, Asnyka, Tynieckiej, Pachla, Sikorskiego, a także na drodze gminnej w Borku Szlacheckim.

▶ **od lipca – obwodnica Skawiny**
Odcinek w użytkowaniu. Dostosowanie istniejącej drogi gminnej klasy G do klasy GP w Skawinie.

Ograniczenie prędkości do 40 km/h, zwężenie odcinka, ruch wahadłowy, zamknięcie czasowe obwodnicy. Od skrzyżowania z ul. Krakowską do skrzyżowania ul. Chmielka z ul. Hałacińskiego w Skawinie.

▶ **lipiec – Jurczyce**
Rozbudowa skrzyżowania dróg gminnych w Jurczych. Zasadnicze roboty zakończono, przed nami montaż wiat przystankowych – skrzyżowania w pełni przejezdne.

▶ **lipiec-sierpień-Skawina**
Wykonanie kanalizacji deszczowej w ul. Batorego (w ramach budowy ścieżek rowerowych). Od Rynku do skrzyżowania z ul. Kolejowej w Skawinie.

▶ **lipiec-sierpień – Skawina**
Modernizacja ul. Spokojnej w Skawinie. Remont nawierzchni drogi i chodników od ul. Konstytucji 3 Maja do ul. T. Kościuszki. Planowane całkowite zamknięcie drogi na czas robót.

▶ **lipiec-październik – Skawina**
Przebudowa ul. Wyspiańskiego w Skawinie. Prace będą odbywały się od skrzyżowania z ul. Kopernika w kierunku Chorowic. Planowany ruch wahadłowy oraz całkowite zamknięcie drogi na czas robót bitumicznych.

▶ **trwa – Skawina**
Budowa obiektu mostowego w ciągu obwodnicy Skawiny. Zwężenie jezdni i ograniczenie prędkości na DK44, na granicy Skawiny, od strony Borku Szlacheckiego.

Szczegółowe informacje o czasowych zamknięciach i zmianie organizacji znajdują się na: www.gminaskawina.pl

Pożary składowisk odpadów

Obecność spółki GRC Technologie na terenie Skawiny. Gmina aktywnie działa i zabiega o zmianę przepisów

Od początku 2018 roku - jak podaje Państwowa Straż Pożarna - spłonęło w Polsce już ponad 70 składowisk odpadów. W skali całego kraju można już, niestety, mówić o pladze. Na czarnej liście znajduje się również składowisko prowadzone przez firmę GRC Technologie przy ul. Energetyków w Skawinie. Co się dzieje?

Przypomnijmy, w nocy z 14 na 15 czerwca na terenie zakładu GRC wybuchł pożar. Płonęły hałdy składowanych odpadów. Z ogniem walczyło 57 zastępów strażackich (niemal 200 osób). Dzięki błyskawicznej akcji o szerokim zakresie działań i zaangażowaniu udało się opanować pożar, który objął - jak się okazało po oględzinach - tylko nieznaczoną część zgromadzonego na placu plastiku. Jego skutki odczuli nie tylko mieszkańcy Skawiny, ale również południowych dzielnic Krakowa.

Siedziba spółki GRC Technologie zlokalizowana jest przy ul. Energetyków 1 (wcześniej siedziba Prevar Sp. z o.o.). Decyzją starosty krakowskiego z 5 maja 2016 r. firma otrzymała zezwolenie na przetwarzanie odpadów typu: żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów, popioły lotne z węgla, piaski ze złóż fluidalnych, mieszaniny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych (metody suche i półsuche odsiarczania spalin oraz spalanie w złożu fluidalnym). W roku następnym GRC uzyskała pozwolenie na zbieranie odpadów opakowaniowych, pozostałości z segregacji odpadów oraz odpadów komunalnych.

Rozporządzenie Ministra Środowiska określa katalog odpadów, czyli ich podział na grupy, podgrupy i rodzaje wraz z listą odpadów niebezpiecznych, wskazując sposoby ich klasyfikowania. Decyzję i zgodę na prowadzenie działalności wydaje starosta krakowski. Niektóre typy odpadów mają tendencje do tego, że zwłaszcza podczas upałów mogą się nagrzewać, a po przekroczeniu pewnej temperatury tworzywa sztuczne miękną - od pożaru dzieli nas wówczas już tylko chwila. Czy tak było w tym przypadku? Prokuratura, miejmy nadzieję, wyjaśni, co się stało.

Czy nie można było przewidzieć tego pożaru?

Pożaru - niekoniecznie, ale świadomość, że na terenie mocno uprzemysłowionym jest obecny zakład podwyższ

Na terenie GRC Technologie pożary wybuchały dwukrotnie: pierwszy 11 października ub. roku, a kolejny w nocy z 14 na 15 czerwca br.

nego ryzyka dla środowiska, uruchomiła szereg działań władz miasta. Przypomnijmy, firma posiadała zezwolenie od połowy 2016 r. Kupiła nieczynny zakład produkcji betonu komórkowego, który zmodernizowała i zbudowała w nim nowoczesną linię produkcyjną.

Kiedy 27 czerwca 2016 r. spółka GRC Technologie otwierała swą siedzibę w Skawinie, informowała, że zajmować się będzie przede wszystkim produkcją innowacyjną i ekologiczną, służącą celom ochrony środowiska.

Działalność polegać miała na wykorzystaniu surowców odpadowych, m.in. popiołów, w tym fluidalnych, żużli, gruzów rozbiórkowych, odpadów drzewnych i osadów ściekowych do produkcji wysoko jakościowych wyrobów dla budownictwa, sektora energetyki i rolnictwa.

Odpady miały być uszlachetniane poprzez destrukcję, w oparciu o własne know-how, w innowacyjnych procesach technologicznych, wykorzystujących udzielone patenty oraz licencje. Władze gminy wiedziały wówczas, że działalność ma być innowacyjna z na-

ciskiem na ekologiczny aspekt produkcji surowców.

Urzędowe kontrole. Dlaczego to tak długo trwało?

Kilka miesięcy później, w 2017 r. do UMig w Skawinie zaczęły napływać niepokojące sygnały dotyczące m.in. nielegalnego składowania odpadów i przewożenia ich z terenu firmy Clif. Na działalność GRC składano skargi. Takiego obrotu spraw nikt się nie spodziewał. Skawieńscy urzędnicy podjęli działania: były kontrole, pisma, zawiadomienia do organu wydającego decyzję, kolejne kontrole i postępowania.

11 października ubiegłego roku na terenie zakładu wybuchł pierwszy pożar. Po tym zdarzeniu skawieńscy urzędnicy wystąpili do starosty krakowskiego o skontrolowanie poprawności i legalności zbierania odpadów, a ten - w wyniku przeprowadzonej kontroli - poinformował o naruszeniu decyzji, co jest zagrożone cofnięciem zezwolenia na zbieranie odpadów. Decyzję o tym starosta wydał dopiero 10 maja br. Zarząd GRC Technologie wniósł jednak odwołanie, więc decyzja o cofnięciu zezwolenia nie jest ostateczna.

Dlaczego trwało to tak długo? Bo równolegle prowadzone były liczne kontrole na terenie zakładu, a zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej nie można równocześnie podejmować i prowadzić więcej niż jednej kontroli tejże działalności, chyba że przedsiębiorca wyraził na to zgodę.

W nocy z 14 na 15 czerwca br. na terenie składowiska GRC Technologie znów wybuchł pożar. Ogień pojawił się w dwóch miejscach, objął obszar wielkości około 50 na 50 metrów (całkowity wymiar składowiska wynosi 100 na 60 metrów). Przyczyny pożaru wyjaśniają śledczy.

Gmina podejmuje działania i apeluje

Władze gminy Skawina podkreślają z całą mocą, że nigdy nie uchylały się od odpowiedzialności. Burmistrz, działając w imieniu wszystkich mieszkańców, może poruszać się wyłącznie w zakresie przypisanych mu kompetencji, nie może zablokować funkcjonowania firmy. To wynika z obowiązujących w całym kraju przepisów, które zostały uchwalone przez Sejm RP.

Posłowie w piątek 20 lipca br. zaakceptowali poprawki Senatu do nowelizacji Prawa ochrony środowiska i ustawy o odpadach. Ustawa jest nadal procedowana. Skawieńskie władze czekają na przepisy, które precyzują między innymi, co może być uznane za produkt uboczny.

Ustawa, nad którą aktualnie pracuje parlament, wzmacniającą kompetencje inspektoratów ochrony środowiska, to krok w dobrą stronę, jednak potrzebne są także systemowe zmiany, które:

► zapewnią efektywne kontrole zakładów przemysłowych i skuteczne badania emisji z tych zakładów;

► pozwolą na konsolidację rozproszonej odpowiedzialności w wydawaniu pozwoleń i kontroli działalności przemysłowej negatywnie oddziałującej na środowisko;

► wprowadzą regularne, obowiązkowe przeglądy wydanych pozwoleń na emisję niebezpiecznych substancji w odniesieniu do uprzemysłowionych obszarów (gmin, miast, dzielnic oraz osiedli), a także pozwolą na analizę ich wpływu na zdrowie oraz życie mieszkańców, łącznie z analizą da-

nych epidemiologicznych w tych rejonach;

► spowodują rewizję norm emisyjnych na toksyczne związki, procedur kontrolnych instytucji odpowiedzialnych za ochronę środowiska, okolicznych mieszkańców i pracowników zakładów oraz wprowadzą instrumenty prawne, umożliwiające niezapowiedziane, skuteczne kontrole oraz skuteczne egzekwowanie zakazów prowadzenia działalności do czasu rozwiązania problemu lub na stałe;

► spowodują powstanie ewidencji przetwarzanych i utylizowanych w Polsce odpadów oraz zagwarantują utylizację albo przetwarzanie przede wszystkim lokalnych odpadów komunalnych - tak, żeby zapewnić czystość polskim miastom i gminom, nie zaś obrót odpadami importowanymi z zagranicy.

Gmina Skawina aktywnie zabiega o zmiany przepisów, buduje koalicję miast dotkniętych podobnymi problemami, prowadzi intensywne rozmowy z alarmami smogowymi oraz przedstawicielami rządu - tak, by jak najszybciej zaproponować rządowi RP samorządowo-społeczne propozycje zmian, które w sposób skuteczny ochronią nas wszystkich przed nieuczciwymi przedsiębiorcami.

Władze samorządowe jeszcze nie dysponują skutecznymi narzędziami, które pozwoliłyby im przeciwdziałać przypadkom jak opisany powyżej. Jednak w przyszłości chcą mieć głos i moc decydować o obecności tego typu firm w swoim mieście. Dlatego na najbliższej sesji Rady Miejskiej zostanie przedłożony projekt uchwały o rozpoczęciu prac nad zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

- Zdajemy sobie sprawę, że prace nad Studium, a potem nad samym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego potrwać długo (2-3 lata), ale uważamy, że warto podjąć te działania, by dać jasny sygnał, że nie chcemy takich firm w Skawinie. Stawiamy na rozwój gospodarczy: innowacyjny, społecznie odpowiedzialny oraz w zgodzie ze środowiskiem naturalnym - podkreślają władze gminy Skawina.

Wrazie pytań zapraszamy do kontaktu:

Wydział Rolnictwa i Ochrony Zwierząt
UMiG w Skawinie (Rynek 3)
kierownik Barbara Ptak
tel. 12 277 0153
e-mail: b.ptak@gminaskawina.pl